

## REGIONAAL TUCHTCOLLEGE VOOR DE GEZONDHEIDSZORG

Beslissing in de zaak onder nummer van: 090/2016 en 096/2016

## REGIONAAL TUCHTCOLLEGE TE ZWOLLE

Beslissing d.d. 10 maart 2017 naar aanleiding van de op 20 april 2016 bij het Regionaal Tuchtcollege te Groningen ingekomen en naar het college te Zwolle doorgezonden klacht van

**DE INSPECTIE VOOR DE GEZONDHEIDSZORG**, gevestigd te Utrecht, vertegenwoordigd door T.A. Ruitenbeek, coördinerend specialistisch inspecteur, bijgestaan door mr. H. Steehouwer, senior adviseur juridische zaken,

k l a a g s t e r

-tegen-

A, klinisch psycholoog, (zaaknr. 090/2016), psychotherapeut, (zaaknr. 096/2016), (destijds) werkzaam te B,

v e r w e e r d e r

### 1. HET VERLOOP VAN DE PROCEDURE

De vader van na te noemen patiënte heeft bij het regionaal tuchtcollege te Groningen een klacht ingediend tegen verweerder met betrekking tot de behandeling van zijn dochter. De klacht had met name betrekking op de whatsappberichten gewisseld tussen patiënte en verweerder, die de vader bij die klacht heeft overgelegd. Dat college heeft hem laten weten dat de klacht niet in behandeling kon worden genomen omdat zijn meerderjarige, wilsbekwame dochter de klacht niet ondersteunde. Vervolgens heeft de secretaris van dat college namens de voorzitter het klaagschrift met de bijlagen toegezonden aan de Inspectie en deze uit een oogpunt van algemeen belang in overweging gegeven een onderzoek in te stellen en, indien de uitkomst van dat onderzoek daartoe aanleiding zou geven, een klacht bij dat college in te dienen. Nadat de Inspectie onderzoek had gedaan, waarbij zij de whatsappberichten nogmaals ontving van de vader van patiënte, heeft zij de onderhavige klacht ingediend. Het tuchtcollege te Groningen heeft vervolgens, naar aanleiding van bezwaren van verweerder tegen deze gang van zaken, het klaagschrift ter verdere behandeling doorgezonden aan dit college. Het onderhavige college is daarmee gehouden de zaak verder af te doen.

De volgende stukken zijn gewisseld:

- het klaagschrift met de bijlagen;
- het verweerschrift met de bijlagen;
- de repliek;
- de dupliek met de bijlagen.

Verweerder heeft niet het behandeldossier met betrekking tot patiënte overgelegd, omdat patiënte haar toestemming daartoe weigerde. De Inspectie heeft om dezelfde reden ervan afgezien het behandeldossier van patiënte bij verweerder op te vragen en over te leggen.

Partijen hebben geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid mondeling gehoord te worden in vooronderzoek.

De zaak is behandeld ter openbare zitting van 27 januari 2017 alwaar klagster, vertegenwoordigd door bovengenoemde inspecteur en bijgestaan door mrs. M.E. Oosting en H.D.K. Fleddérus, alsmede verweerder zijn verschenen.

Het college heeft voorafgaand aan de zitting laten weten dat de behandeling zou worden beperkt tot de ontvankelijkheidsvraag en dat een eventuele inhoudelijke behandeling op een latere datum zou plaatsvinden.

## 2. DE FEITEN

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting dient van het volgende te worden uitgegaan.

Patiënte is op jong-meerderjarige leeftijd na een tentamen suïcide met medicatie van haar vader voor enkele maanden behandeld bij een GGZ-instelling. Daar werd de diagnose anorexia nervosa en persoonlijkheidsstoornis NAO gesteld. Twee jaar later was er weer sprake van een crisis, patiënte vertoonde weer suïcidaal gedrag. Zij kwam in behandeling bij verweerder.

Patiënte had iedere week een behandelsessie bij verweerder van ongeveer 45 minuten. Verweerder concludeerde na anamnestic en psychologisch onderzoek dat er (volgens zijn latere aanmeldbrief bij een GGZ-instelling) sprake was van *“forse persoonlijkheidspathologie in de zin van met name een ‘low level’ borderline persoonlijkheidsstructuur en dito persoonlijkheidsstoornis, masochisme, eetproblematiek, middelenmisbruik, nagelbootste stoornis en een dissociatieve identiteitsstoornis, alsmede kenmerken van PTSS”*.

Patiënte nam na enige maanden behandeling door verweerder voor de derde keer (slaap)pillen van haar vader in. Zij werd voor ongeveer twee maanden vrijwillig opgenomen in een GGZ-instelling.

In het contact met verweerder liet patiënte, inmiddels weer thuis, weten dat zij pillen van haar vader gebruikte en vreesde voor ontdekking. Verweerder heeft daarop de huisarts gevraagd een recept voor patiënte uit te schrijven, zodat zij de voorraad weer kon aanvullen. De huisarts gaf hier gevolg aan. Anders dan beloofd, hield patiënte de

pillen voor zichzelf. Vlak voor de opname in de GGZ-instelling waar verweerder patiënte had aangemeld voor klinische behandeling stuurde verweerder om 01.33 uur in de nacht een sms naar de moeder van patiënte en belde hij haar kort daarna op vanwege het feit dat hij uit de whatsappcontacten had opgemaakt dat patiënte slaaptabletten, paracetamol, drank en drugs had genomen en hij zich zorgen maakte over haar welzijn. De ouders hebben patiënte wakker gemaakt, zij bleek aanspreekbaar en in overleg met de crisisdienst kon zij thuis blijven. De vader heeft daarop de whatsappconversatie met verweerder van de telefoon van patiënte gekopieerd naar zijn pc. Naar hij schriftelijk aan de Inspectie heeft verklaard met haar toestemming, naar patiënte heeft laten weten aan de Inspectie was dat niet het geval.

De overgelegde whatsappcontacten, met een omvang in uitgeprinte vorm van 180 pagina's (afgedrukt in grootletter formaat), hebben zich in een periode van ruim vier maanden afgespeeld. De meeste whatsappberichten werden verzonden door patiënte, soms meer dan 100 in een etmaal; het contact begon vaak 's morgens vroeg, ook wel op initiatief van verweerder om patiënte in haar ritme te krijgen, en ging soms tot diep in de nacht door; verweerder heeft pogingen gedaan om het contact te begrenzen door te bepalen dat op een tijdstip 's morgens, 's middags en aan het eind van de avond mocht worden gewhatsappt, maar patiënte en vervolgens ook verweerder hielden zich daar niet aan.

In verband met het hieronder vermelde bezwaar van patiënte tegen openbaarmaking van de whatsappberichten geeft het college de inhoud daarvan hier niet verder weer. In het kader van haar onderzoek heeft de Inspectie aan patiënte een machtiging gevraagd om het medisch dossier bij verweerder op te vragen, waarbij de Inspectie expliciet aangaf dat de machtiging zich niet uitstreckte tot de whatsappberichten, aangezien de Inspectie die reeds in haar bezit had omdat de vader die met toestemming van patiënte had verkregen en deze via het tuchtcollege te Groningen aan haar ter beschikking waren gesteld. Patiënte heeft geweigerd een machtiging te verlenen voor het opvragen van haar dossier en uiteindelijk naar aanleiding van de conceptrapportage onder meer het volgende laten weten aan de IGZ:

*“Toen kwam daar ineens de crisisopname en kwamen mijn ouders aan de WhatsApp correspondentie tussen mij en [naam verweerder]. (...) Ondertussen werden gegevens opgestuurd naar Groningen en via Groningen kwamen ze uiteindelijk bij uw organisatie terecht. Ik weet niet precies hoeveel mensen mijn dossier ondertussen hebben gelezen. Ik weet niet precies hoeveel mensen er inmiddels op de hoogte zijn van mijn problematiek, mijn gedachten, gevoelens en mijn verhaal. Ik weet alleen dat het een enorme schaduw werpt over mijn ontwikkeling, en dat het me een ontzettend beklemmend gevoel geeft. Mijn privacy is aangetast. Het is niet mijn keuze geweest al die mensen in te lichten, het werd voor mij bepaald. (...) In uw verslag gebruikt u delen van de WhatsApp correspondentie. Zover ik weet, heb ik u daarvoor geen toestemming gegeven.(...) Via deze weg wil ik nogmaals benadrukken dat ik u geen toestemming verleen voor het gebruik van de desbetreffende correspondentie. Dat is privé, iets van mij.”*

### 3. HET STANDPUNT VAN KLAAGSTER EN DE KLACHT

Klaagster verwijt verweerder, zakelijk weergegeven:

- a. dat hij de grenzen van zijn professionele bekwaamheid heeft overschreden;
- b. dat hij in onvoldoende mate actief deskundige hulp of consultatie en/of intercollegiale toetsing in deze zeer complexe casus heeft ingeroepen;

- c. dat hij de (whatsapp)contacten met patiënte in onvoldoende mate heeft begrensd;
- d. dat hij zich in die contacten onvoldoende professioneel heeft opgesteld door het vertrouwen in een collega en het netwerk te ondermijnen en irreële verwachtingen te wekken;
- e. dat hij in onvoldoende mate het cliëntdossier heeft bijgehouden wat betreft de whatsappcontacten.

#### 4. HET STANDPUNT VAN VERWEERDER

Verweerder beroept zich voor alles op de niet-ontvankelijkheid van de Inspectie in haar klacht omdat de Inspectie de whatsappberichten, waarop zij haar klacht baseert, onrechtmatig heeft verkregen; patiënte heeft noch haar vader noch de Inspectie toestemming gegeven deze te kopiëren en ter hand te stellen aan het RTC. Hij acht deze gang van zaken ook strijdig met de geest van het in artikel 13 van de Grondwet beschermde briefgeheim, zeker nu bij wetswijziging telecommunicatie daaronder komt te vallen. Dit wel toestaan moedigt verdere overtredingen in de toekomst aan.

Inhoudelijk betwist verweerder dat hij onjuist zou hebben gehandeld bij de begeleiding van patiënte.

#### 5. DE OVERWEGINGEN VAN HET COLLEGE

De ontvankelijkheid

##### 5.1

Vooropgesteld wordt dat in de context van de vraag in hoeverre de Inspectie de whatsappberichten mocht overleggen aan het college en welke consequentie eraan moet worden verbonden als het antwoord op die vraag ontkennend luidt, voor deze berichten hetzelfde heeft te gelden als voor het dossier. De berichten zijn immers als minstens even vertrouwelijk te beschouwen als zakelijke notities in het dossier en dienen daarom met minstens dezelfde vertrouwelijkheid als dat dossier te worden behandeld. Beide partijen hebben ter zitting verklaard deze zienswijze te delen.

##### 5.2

Verder is het dienstig voorafgaand aan de vraag of de Inspectie de whatsappberichten mocht overleggen kort stil te staan bij het beroep dat de Inspectie doet op haar inzage-recht, zoals geregeld in de Wet uitbreiding bestuurlijke handhaving volksgezondheid (Wubhv). Zoals terecht door de Inspectie bij repliek uiteengezet, geldt volgens deze wet en de daaraan voorafgaande parlementaire behandeling in met name de Eerste Kamer als hoofdregel dat de Inspectie toestemming moet hebben van de betrokken patiënt voor inzage in een patiëntendossier, tenzij er sprake is van omstandigheden waarin het vragen van toestemming onmogelijk of onevenredig belastend is voor de Inspectie of de instelling of hulpverlener. Samengevat gaat het bij een 'onmogelijkheid' om gevallen waarin de patiënt is overleden of niet aanspreekbaar/wilsonbekwaam en de vertegenwoordiger niet in staat is om (tijdig) toestemming te geven, of verdachte is in een geval van mogelijke kindermishandeling. Het vragen van toestemming wordt als 'onevenredig belastend' voor de Inspectie gekwalificeerd wanneer het gaat om een thematisch onderzoek naar procedurele aspecten van patiëntendossiers of van medische behandelingen of bij grote aantallen dossiers.

Nu geen van deze uitzonderingen zich hier voordoet, geldt dus de hoofdregel dat de patiënt om toestemming moet worden gevraagd bij inzage. Gelet op hetgeen onder 5.1 is overwogen is zonder nadere toelichting onbegrijpelijk de conclusie van de Inspectie (onder 8 van haar replek) dat zij op basis van de Wubhv kennis mocht nemen van het dossier (naar het college begrijpt in dit verband: de whatsappberichten) van patiënte. Dit geldt temeer nu de Inspectie zich op het standpunt stelt dat de whatsappberichten onderdeel behoorden te zijn van het dossier van verweerder. Dit is ook niet te rijmen met de grote aarzeling van de Inspectie, vanwege de weigering van patiënte daartoe machtiging te geven, om het dossier zelf op te vragen.

Dit alles leidt echter niet tot de conclusie dat de Inspectie geen kennis mocht nemen van de whatsappberichten en naar aanleiding daarvan geen onderzoek mocht doen. Deze zijn haar immers ongevraagd toegestuurd. Het is passend bij de taak van de Inspectie dat zij, teneinde te beoordelen of nader onderzoek wenselijk is, kennisneemt van meldingen die door derden bij haar worden gedaan. Bij de inzage van de daarbij eventueel toegezonden stukken, zonder toestemming van de betreffende patiënt, geldt in beginsel eveneens dat de Inspectie waarborgen van noodzakelijkheid, proportionaliteit en subsidiariteit in acht dient te nemen. Het college heeft geen aanwijzingen dat de Inspectie deze waarborgen in dit geval onvoldoende in acht heeft genomen bij haar beslissing om deze stukken in te zien, temeer daar deze stukken haar door het tuchtcollege te Groningen waren toegezonden en de whatsappberichten op dat moment de enige stukken waren op basis waarvan kon worden beoordeeld of een nader onderzoek geïndiceerd was.

### 5.3

De vraag is echter of de Inspectie, zoals zij kennelijk stelt, meer rechten heeft ten aanzien van het gebruik van patiëntengegevens die in beginsel geheim moeten blijven wanneer zij die ongevraagd ter beschikking heeft gekregen dan wanneer zij gebruik zou hebben gemaakt van de haar bij wet toegekende inzagebevoegdheid (waarbij nog komt dat recht op inzage op zichzelf nog geen recht op afschrift inhoudt, zodat integrale overlegging dan nog steeds onmogelijk is). Voor inzage geldt dat in diverse wetsartikelen, waaronder artikel 87, tweede lid van de Wet BIG, is bepaald dat na inzage door de Inspectie in een patiëntendossier van een beroepsbeoefenaar de geheimhoudingsplicht van de betrokken beroepsbeoefenaar gelijkelijk op de Inspecteur die inzage heeft gehad komt te rusten. Met andere woorden, recht op inzage impliceert nog niet het recht op verdere openbaarmaking. Waarom dit anders zou zijn voor een dossier dat de Inspectie op andere wijze heeft verkregen, is niet duidelijk gemaakt of geworden. De Inspectie diende dus als geheimhoudingsplichtige om te gaan met de whatsappberichten. In bijzondere omstandigheden kan de geheimhoudingsplicht worden doorbroken. De Inspectie heeft echter nagelaten uit te leggen waarom in deze zaak het belang om een tuchtklacht in te dienen prevaleert boven het belang van patiënte om haar hoogstpersoonlijke whatsappgesprekken met verweerder geheim te houden en het verschoningsrecht van verweerder te dier zake, temeer daar patiënte, met verwijzing naar de schaduw over haar ontwikkeling, een dringend beroep op de Inspectie heeft gedaan om haar belang te respecteren en het afschrift van de whatsappgesprekken niet verder te verspreiden. Het college kan mede gelet op dit laatste en na kennisneming van de toegezonden stukken zo zonder meer niet inzien dat de onderhavige casus, hoe begrijpelijk ook de wens van de Inspectie om deze ter toetsing aan het college voor te leggen, is te beschouwen als zo uitzonderlijk dat aan dat bezwaar mocht worden voorbijgegaan en doorbreking van de geheimhoudingsplicht gerechtvaardigd was.

#### 5.4

Bij het voorgaande komt dat de Inspectie disproportioneel heeft gehandeld door de onderhavige casus niet te anonimiseren. Het college realiseert zich dat er, zoals door de Inspectie ter zitting naar voren gebracht, tuchtrechtelijke klachtzaken zijn geweest waarin het desbetreffende college heeft verlangd van de Inspectie dat de anonimisering werd opgeheven. In de onderhavige zaak echter, waarin er slechts sprake is van één patiënte, het voor verweerder duidelijk is om wie het gaat en in elk geval achternaam en adres eenvoudig waren te anonimiseren, had dat zonder bezwaar gekund en dus gemoeten. Een mogelijke behandeling achter gesloten deuren, zoals nog geopperd door de Inspectie, zou dit niet ongedaan maken.

#### 5.5

Het is alleszins invoelbaar dat patiënte bij de Inspectie te kennen gaf er last van te hebben dat vertrouwelijke gegevens van haar her en der verspreid waren en er - ruim voor de indiening van de klacht - uitdrukkelijk bezwaar tegen maakte dat de vertrouwelijke berichtenwisseling met verweerder verder openbaar werd gemaakt. De Inspectie heeft het recht van patiënte op geheimhouding geschonden door dit toch te doen in het kader van de onderhavige klacht zonder een overtuigende belangenafweging, ook richting patiënte, en een risico voor haar psychische ontwikkeling voor lief genomen. Het college heeft zich, daarnaast ook gelet op het algemeen belang dat de Inspectie heeft te dienen, afgevraagd of een minder vergaande beslissing dan een niet-ontvankelijkheid tot de mogelijkheden behoort. Ter zitting is uiteindelijk door de Inspectie de mogelijkheid geopperd dat het college de whatsappberichten buiten beschouwing zou kunnen laten. Dat levert echter een klachtzaak op zonder dossier en zonder whatsappberichten terwijl alles daar om draait, in feite dus een niet onderbouwde en niet te beoordelen klacht. Nu een klacht niet alleen duidelijk moet zijn, maar ingevolge artikel 4, eerste lid onder b van het tuchtrechtbesluit ook onderbouwd, voldoet de klacht in dat geval niet aan de wettelijke vereisten. Alles overziende moet de beslissing zijn dat de Inspectie niet-ontvankelijk is in haar klacht.

#### 5.6

Om redenen, aan het algemeen belang ontleend, zal deze beslissing worden gepubliceerd.

## 6. DE BESLISSING

Het college:

- verklaart de Inspectie niet-ontvankelijk in haar klacht;
- bepaalt dat deze beslissing nadat deze onherroepelijk is geworden in geanonimiseerde vorm in de Nederlandse Staatscourant zal worden bekendgemaakt en ter publicatie zal worden aangeboden aan de tijdschriften 'Tijdschrift voor Gezondheidsrecht', 'Gezondheidszorg Jurisprudentie' en 'Medisch Contact'.

Aldus gedaan door mr. A.L. Smit, voorzitter, mr. dr. E. Plomp, lid-jurist, en dr. Th.A.M. Deenen, S.M. Pol en S.L.M. Jorna, leden-psychotherapeut en gz-psycholoog, in tegenwoordigheid van mr. C. Grijzen, secretaris, en uitgesproken in het openbaar op 10 maart 2017 door mr. A.L. Smit, voorzitter, in tegenwoordigheid van mr. H. van

der Poel-Berkovits, secretaris.

voorzitter

secretaris

Tegen deze beslissing kan binnen zes weken na de dag van verzending van het afschrift ervan schriftelijk hoger beroep worden ingesteld bij het Centrale Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg door:

- a. de klager en/of klaagster, voor zover de klacht is afgewezen, of voor zover hij/zij niet-ontvankelijk is verklaard;
- b. degene over wie is geklaagd;
- c. de hoofdinspecteur of de regionale inspecteur van de volksgezondheid, wie de aan-  
gelegenheid uit hoofde van de hun toevertrouwde belangen aangaat.

Het tot het Centrale Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg gerichte beroepschrift wordt ingezonden bij de secretaris van het Regionaal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg te Zwolle, door wie het binnen de beroepstermijn moet zijn ontvangen.